ĢENERĀLADVOKĀTA NILSA VĀLA [*NILS WAHL*] SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 23. aprīlī[1]

Lieta C-172/14

ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA
pret
Consiliul Concurenței

(Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Veids, kā tiek veikts klientu dalījums Rumānijas obligāto pensiju fondu privātās pārvaldības tirgū — Konkurences ierobežojuma "mērķa dēļ" pastāvēšana LESD 101. panta 1. punkta izpratnē — Ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm

1. Šīs lietas pamatā ir strīds starp *ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA* (turpmāk tekstā – "*ING Pensii*"), privāto pensiju fonda pārvaldības sabiedrību, un *Consiliul Concurenței* (Rumānijas konkurences padome) par prasību atcelt lēmumu, saskaņā ar kuru šai sabiedrībai ir piemērots naudas sods par piedalīšanos nolīgumā, lai ierobežotu konkurenci privāto pensiju fondu tirgū. Precīzāk, tā attiecas uz nolīgumiem, kurus slēdza obligāto pensiju fondu privātie pārvaldītāji, lai pārdalītu vairākkārtējus dalībniekus, proti, personas, kuras, nezinot atbilstīgi piemērojamās tiesību normas, vai dažu tirdzniecības aģentu nevērības dēļ pievienošanās sākumposmā, kurš saskaņā ar likumu tika īstenots 2007. gadā, bija pievienojušās diviem vai vairākiem fondiem (turpmāk tekstā – "vairākkārtēji dalībnieki").

2. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kura pamatā lielā mērā ir atšķirīgās interpretācijas, kādas pastāv Rumānijas tiesās, liek Tiesai sniegt dažus skaidrojumus par jēdzieniem "ierobežojums "mērķa dēļ"" un "ievērojama ietekme uz konkurenci". Tas it īpaši liek atgādināt faktus, kuri ir jāņem vērā, un piemērojamo analīzes metodi, lai noteiktu, vai nolīgumam ir pret konkurenci vērsts mērķis LESD 101. panta 1. punkta izpratnē.

I – **Valsts tiesību normas**

3. Šajā gadījumā uz minēto vairākkārtējo dalībnieku dalījuma sistēmu attiecas Rumānijas valsts tiesību akti, kas attiecas uz obligāto pensiju fondu privātās pārvaldības tirgus izveidi, organizāciju un darbību.

4. Piemērojamās valsts tiesību normas, neapšaubāmi, ir samērā sarežģītas. Neuzskatot tos par izsmeļošiem, turpmāk izklāstītās analīzes vajadzībām ir jāuzsver šādi fakti.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

A – *Vispārējie noteikumi par pievienošanos privātajiem pensiju fondiem*

5. Rumānijas pensiju sistēmas uzbūve ir šāda:

— pirmais līmenis – obligātā sastāvdaļa, pamatojoties uz pārdali, ko pārvalda valsts;

— otrais līmenis – obligātā sastāvdaļa, kas balstās uz kapitalizāciju, ko privāti pārvalda akciju sabiedrības, kuras nodarbojas ar pensiju fondu pārvaldību un kuras regulē Likums Nr. 411/2004 par privāti pārvaldāmajiem pensiju fondiem (*legea privind fondurile de pensii administrate privat*) [2];

— trešais līmenis – brīvprātīgā sastāvdaļa, kas balstās uz kapitalizāciju un arī tiek pārvaldīta privāti.

6. Piemērojot Likumu Nr. 411/2004, laikposmā no 2007. gada 25. jūlija līdz 2007. gada 9. oktobrim *Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private* (Privāto pensiju sistēmas uzraudzības komisija, turpmāk tekstā – "*CSSPP*") apstiprināja 18 komercsabiedrības, kuras nodarbojās vienīgi ar pensiju fondu pārvaldīšanu, un katra no šīm sabiedrībām Rumānijā drīkstēja pārvaldīt tikai vienu pensiju fondu.

7. Saskaņā ar Likuma Nr. 411/2004 30. panta 1. punktu personām, kuras ir jaunākas par 35 gadiem un kas pievienojušās valsts pensiju shēmai un veic tajā iemaksas (pirmais līmenis), ir jāpievienojas arī privātās pārvaldības pensiju fondam (otrais līmenis).

8. Otrajam līmenim nevar pievienoties personas, kuras ir vecākas par 45 gadiem vai tās, kuras neveic iemaksas valsts pensiju shēmā (pirmajā līmenī). Personas vecumā no 35 līdz 45 gadiem, kuras veic iemaksas pirmajā pensiju līmenī, var izvēlēties, vai piedalīties otrajā pensiju līmenī (Likuma Nr. 411/2004 30. panta 2. punkts). Neatkarīgi no iemaksām pirmajā un otrajā līmenī jebkura fiziska persona var veikt iemaksas trešajā līmenī, taču personām, kurām ir jāveic iemaksas pirmajā vai otrajā līmenī, trešais līmenis nevar aizstāt iemaksas šajās pensiju shēmās.

9. Attiecībā uz otrā līmeņa dalībniekiem, kas vienīgie minēti pamatlietā, Likuma Nr. 411/2004 31. pantā ir paredzēts, ka persona nevar vienlaicīgi piedalīties vairākos pensiju fondos un ka tai var būt tikai viens konts fondā, kura dalībniece tā ir.

10. Saskaņā ar Likuma Nr. 411/2004 32. panta 1. punktu persona kļūst par pensiju fonda dalībnieci vienīgi pēc tam, kad tā pēc savas iniciatīvas vai pēc tam, kad to piesaistījusi par reģistrēšanu atbildīgā iestāde, paraksta individuālu pievienošanās dokumentu.

11. Saskaņā ar Likuma Nr. 411/2004 33. pantu ikvienu personu, kura noteiktā termiņā nav pievienojusies kādam no privātajiem pensiju fondiem, par reģistrāciju atbildīgā iestāde pēc nejaušības principa pievieno kādam no pensiju fondiem. Šis iedalījums tiek veikts proporcionāli katra pārvaldītāja iegūtajām tirgus daļām (33. panta 2. punkts).

2 — Likums Nr. 411/2004, kā tas ir publicēts 2007. gada 18. jūlija *Monitorul Oficial al României* Nr. 482 un grozīts, un papildināts saskaņā ar valdības steidzamo Rīkojumu Nr. 112/2007, kas publicēts 2007. gada 22. oktobra *Monitorul Oficial al României* Nr. 710 (turpmāk tekstā – "Likums Nr. 411/2004").

B – *Īpaši noteikumi par sākotnējo pievienošanos privātajam pensiju fondam, par pievienošanās apstiprināšanas procedūru un par nepievienojušos dalībnieku iedalījumu pēc nejaušības principa*

12. Sākotnējās pievienošanās privātajam pensiju fondam procedūras, kā arī apstiprināšanas un dalībnieku iedalīšanas pēc nejaušības principa procedūras bija regulētas Rīkojumā Nr. 18/2007 par sākotnējo pievienošanos un dalībnieku reģistrēšanu privātajos pensiju fondos[3], ar grozījumiem un papildinājumiem saskaņā ar Rīkojumu Nr. 31/2007[4] (turpmāk tekstā – "Rīkojums Nr. 18/2007").

13. Atbilstoši Rīkojuma Nr. 18/2007 17. panta 1. punktam sākotnējās pievienošanās privātas pārvaldības pensiju fondiem procedūrai bija jānotiek četru mēnešu laikā – no 2007. gada 17. septembra līdz 2008. gada 17. janvārim (Rīkojuma Nr. 18/2007 5. panta 6. punkts). Šajā laikposmā visām personām, kuras līdz 2007. gada 31. decembrim nebija sasniegušas 35 gadu vecumu vai kuras šo vecumu sasniedza šajā datumā, izpildot vēl citus nosacījumus, bija jāpievienojas privātam pensiju fondam (Rīkojuma Nr. 18/2007 4. panta 1. punkts un 5. panta 3. punkts).

14. Attiecībā uz apstiprināšanas un dalībnieku iedalījuma pēc nejaušības principa procedūru (Rīkojuma Nr. 18/2007 19.–31. pants) Rīkojumā Nr. 18/2007 bija noteikts, ka pārvaldītājiem divas reizes mēnesī (katra mēneša 1. un 15. datumā) Pensiju un citu sociālās apdrošināšanas tiesību birojam (*Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale*, turpmāk tekstā – "*CNPAS*") ir jāiesniedz ziņojums, kurā ietverta informācija par personām, kuras ir parakstījušas individuālo pievienošanās dokumentu pēdējo divu nedēļu laikā pirms šī ziņojuma sagatavošanas. Ja šajos divreiz mēnesī iesniedzamajos ziņojumos kāda persona viena vai vairāku pārvaldītāju ziņojumos parādījās kā tāda, kas parakstījusi vairākus individuālos pievienošanās dokumentus, vai arī ja tika konstatēts, ka tās pievienošanās uz laiku ir tikusi apstiprināta iepriekšējos ziņojumos, *CNPAS* šo personu ierakstīja elektroniskajā vairākkārtējo dalībnieku tabulā (Rīkojuma Nr. 18/2007 21. panta 1. punkts). Šajā gadījumā fondu pārvaldītājiem bija tiesības pārbaudīt individuālā pievienošanās dokumenta un identifikācijas kartes kopijas autentiskumu, uz kuras redzams personas, kura parādās kā tāda, kas parakstījusi vairākus individuālos pievienošanās dokumentus, personīgais paraksts, un, ja tika konstatēts dokumenta autentiskums, pārvaldītāji nākamajā divreiz mēnesī iesniedzamajā ziņojumā varēja no jauna iesniegt *CNPAS* informāciju par attiecīgās personas pievienošanos.

15. Sākotnējās pievienošanās procedūras beigās personas, kuru pievienošanās parādījās kā apstiprināta uz laiku, tika reģistrētas kā apstiprinātas, bet tās, kuras parādījās kā tādas, kas parakstījušas vairāk par vienu pievienošanās dokumentu, dalībnieku reģistrā tika iekļautas kā neapstiprinātas un iedalītas pēc nejaušības principa[5]. Attiecīgi iedalījums pēc nejaušības principa bija jāpiemēro personām, kuras, lai gan tām sākotnējās pievienošanās posmā bija jāpievienojas privātajam pensiju fondam, to nebija izdarījušas, kā arī personām, kuras reģistrā bija iekļautas kā personas, kuru pievienošanās netika apstiprināta. Iedalīšanu kādā no privātajiem fondiem veica *CNPAS* tieši proporcionāli to personu skaitam, kuru pievienošanās apstiprināta katrā no privātajiem pensiju fondiem, attiecībā pret kopējo personu skaitu, kuru pievienošanās apstiprināta visiem privātajiem pensiju fondiem kopā.

16. Savukārt Rīkojumā Nr. 31/2007, ar kuru grozīts un papildināts Rīkojums Nr. 18/2007, bija paredzēts, ka pārvaldītājiem ir pienākums 15 dienu laikā, sākot no apstiprināšanas dienas, paziņot dalībniekiem, kuram pensiju fondam viņu pievienošanās ir apstiprināta. Ja informētie dalībnieki nebija parakstījuši individuālu dokumentu par pievienošanos minētajam fondam, tiem bija iespēja *CSSPP* iesniegt rakstveida lūgumu, un pēc tā izskatīšanas *CSSPP* informēja pārvaldītāju par dalībnieka pievienošanos vai nepievienošanos privātam pensiju fondam.

3 — Publicēts 2007. gada 27. jūlija *Monitorul Oficial al României* Nr. 503.

4 — Publicēts 2007. gada 2. novembra *Monitorul Oficial al României* Nr. 746.

5 — Pēc grozījumiem, kas ieviesti saskaņā ar Rīkojumu Nr. 31/2007, personu, kuras parakstījušas vairāk par vienu pievienošanās dokumentu, apstiprināšana vai neapstiprināšana notika vienu reizi mēnesī – 15. novembrī (attiecībā uz divreiz mēnesī iesniedzamajiem 1. un 15. oktobra un 15. novembra ziņojumiem), 15. decembrī (attiecībā uz 1. un 15. decembra ziņojumiem) un 2008. gada 17. janvārī (attiecībā uz divreiz mēnesī iesniedzamajiem 2008. gada 1. un [1]5. janvāra ziņojumiem).

II – **Pamatlietas fakti un prejudiciālais jautājums**

17. ING Pensii ir privāta pensiju fonda pārvaldības sabiedrība. Tā darbojas it īpaši Rumānijas privātajā obligātās vecuma pensijas tirgū.

18. Šīs lietas pamatā ir *Consiliul Concurenței* veikta izmeklēšana par iespējamu Konkurences likuma (*Legea concurenței*) Nr. 21/1996[6] 5. panta 1. punkta un EK līguma 81. panta (jaunajā redakcijā – LESD 101. pants) pārkāpumu Rumānijas obligāto pensiju fondu privātās pārvaldības tirgū (otrais līmenis).

19. Šajā izmeklēšanā *Consiliul Concurenței* ir nonākusi pie secinājuma, ka minētajā tirgū pastāvēja pret konkurenci vērstas aizliegtas vienošanās, lai pārdalītu klientus starp šo fondu pārvaldītājām komercsabiedrībām.

20. Saskaņā ar 2010. gada 7. septembra Lēmumu Nr. 39 *Consiliul Concurenței* piemēroja sodu četrpadsmit no šīm sabiedrībām, tostarp arī prasītājai. Attiecīgie nolīgumi, kuri vairumā gadījumu bija divpusēji un izpaudās dažādās formās, attiecās uz vairākkārtējiem dalībniekiem. Slēdzot šādus nolīgumus, privāto pensiju fondu administratori savā starpā esot vienādās daļās (pēc principa 50/50) pārdalījuši vairākkārtējos dalībniekus, tādējādi izvairoties no tā, ka vairākkārtējo dalībnieku pārdali veic *CNPAS*.

21. ING Pensii 2010. gada 4. oktobrī *Curtea de Apel Bucureşti* (Bukarestes apelācijas tiesa) prasīja, galvenokārt, atcelt Lēmumu Nr. 39 un, pakārtoti, daļēji atcelt šo lēmumu, samazinot noteiktā naudas soda apmēru.

22. Prasītāja sabiedrība apgalvoja, ka attiecīgais nolīgums nav pretrunā Konkurences likuma 5. panta 1. punktam un ka nav bijuši izpildīti arī LESD 101. panta 1. punktā minētie nosacījumi. Tā it īpaši norādīja, ka dalībnieku, kuri reģistrēti kā vairākkārtēji dalībnieki, pārdale neradīja nekādas sekas, kas varētu ierobežot, traucēt vai kropļot konkurenci Rumānijas obligāto pensiju fondu privātās pārvaldības tirgū vai tā būtiskā daļā. *ING Pensii* arī norādīja, ka konkurence starp privātajiem pensiju fondu pārvaldītājiem joprojām pastāvēja, jo tie konkurēja sākotnējās pievienošanās laikā.

23. Savukārt *Consiliul Concurenței* norādīja, ka, lai konstatētu vienošanās, kura bija noslēgta starp privātajiem pensiju fondu pārvaldītājiem, tostarp *ING Pensii*, pret konkurenci vērsto raksturu, ir jāņem vērā atbilstošās tiesību normas, kuras nosaka obligāto pensiju fondu privāto pārvaldītāju tirgus izveidi un darbību, kā arī tā tirgus specifiku, kurā šāda vienošanās bija noslēgta.

24. Ar savu 2012. gada 6. februāra spriedumu Nr. 749 *Curtea de Apel Bucureşti* noraidīja *ING Pensii* prasību.

25. Tad prasītāja sabiedrība iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā. Tā it īpaši norādīja, ka, izvēloties vairākkārtējo dalībnieku aprēķināšanas algoritmu, kas atšķiras no likumā paredzētā, tā ir nevis pieļāvusi konkurences likuma pārkāpumu, bet vienīgi pārkāpusi īpašos tiesību aktus par obligātajām privātajām pensijām. Turklāt, tā kā aizliegtā vienošanās aprobežojās vien ar vairākkārtējo dalībnieku pārdali, tā nekādi nebūtu varējusi ietekmēt konkurenci attiecīgajā tirgū, jo vairākkārtējie dalībnieki, kuri veidoja mazāk par 1,5 % no tirgus, nebūtu varējuši radīt konkurenci starp privāto pensiju fondu pārvaldītājiem.

6 — Likuma grozītā, papildinātā un atkārtoti publicētā redakcija (2014. gada 3. aprīļa *Monitorul Oficial al României* Nr. 240). Saskaņā ar šo noteikumu "ir aizliegtas jebkādas atklātas vai slēptas vienošanās starp uzņēmējiem vai uzņēmēju apvienībām, kā arī jebkādi saskaņoti uzņēmēju apvienību pieņemti lēmumi un prakses, kuru mērķis vai sekas ir ierobežot, nepieļaut un kropļot konkurenci Rumānijas tirgū vai tā daļā, it īpaši tādas, kas ietver: [..]
c) tirgus vai piegādes avotu sadali [..]".

26. Tāpat *ING Pensii* norādīja, ka tai nebija nekādas praktiskas vai ekonomiskas intereses vairākkārtējos dalībniekus iedalīt vienādās daļās, jo 2007. gada 15. oktobrī tai jau piederēja lielākā tirgus daļa. Turklāt nolīgums esot radījis pozitīvas sekas, nodrošinot efektīvāku pievienošanās procesu obligāto pensiju privātajiem fondiem, jo dalībniekiem bijusi lielāka iespēja, ka tiks ņemta vērā viņu izvēle, nekā tas būtu gadījumā, ja pārdale notiktu pēc nejaušības principa.

27. Visbeidzot, prasītāja norādīja, ka šajā gadījumā netika pierādītas nekādas valsts obligāto pensiju privāto fondu tirgus sadales sekas, kas būtu saistītas ar citu vairākkārtējo dalībnieku aprēķināšanas algoritmu. Tā kā runa ir par nolīgumu, kas procentuāli ir attiecināms uz pavisam nelielu Rumānijas tirgus daļu, esot skaidrs, ka tā faktiskā vai potenciālā ietekme ir nebūtiska un ka tas nekādā gadījumā nevar ietekmēt Eiropas Savienības tirgu.

28. Consiliul Concurenței lūdza noraidīt apelācijas sūdzību, apgalvojot, galvenokārt, ka nolīgums par vairākkārtējo dalībnieku pārdali ir tāds, kas kropļo konkurenci obligāto pensiju privāto fondu tirgū, un kā tādam tam ir pret konkurenci vērsts mērķis. Tā uzskatīja, ka nolīguma spēju radīt negatīvas sekas un pārkāpuma konstatējumu, kas izpaužas tirgus un piegādes avotu sadalē, nenosakot faktiski iedalīto klientu skaits, jo šie aspekti izrietot no nolīguma konkrētajām sekām.

29. Šādos apstākļos iesniedzējtiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai, pastāvot praksei pārdalīt klientus, to faktiskais galīgais skaits ir būtisks, lai varētu uzskatīt, ka tas atbilst LESD 101. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētajam būtiska konkurences kropļojuma nosacījumam?"

30. ING Pensii, *Consiliul Concurenței*, Rumānijas valdība un Eiropas Komisija Tiesai iesniedza savus rakstveida apsvērumus un tika uzklausītas tiesas sēdē 2015. gada 11. februārī.

III – **Prejudiciālā jautājuma analīze**

31. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesa tiek aicināta norādīt, vai un cik lielā mērā to personu skaitam, kuras ietekmē nolīgumi par sadali, kādi tiek aplūkoti pamatlietā, ir būtiska nozīme, lai noteiktu, vai uz šiem nolīgumiem attiecas LESD 101. panta 1. punktā minētais aizliegums slēgt vienošanās.

32. Ņemot vērā informāciju, kuru ir sniegusi iesniedzējtiesa, vispirms ir jānorāda divi precizējumi.

33. Pirmkārt, es uzskatu, ka, tā kā pamatlietā, šķiet, tieši tiek apšaubīta vienīgi Rumānijas valsts konkurences tiesību normu, proti, Konkurences likuma 5. panta 1. punkta, piemērošana, jautājuma pieņemamība ir skaidri atzīstama. Šajā gadījumā *ING Pensii* ir apšaubījusi LESD 101. panta piemērojamību, taču iesniedzējtiesa šo iebildumu ir noraidījusi. Tā kā lietā tiek apstrīdēti tieši šīs normas piemērojamības nosacījumi, jāpiekrīt pēdējās minētās viedoklim.

34. Turklāt ir norādīts, ka šajā valsts tiesību normā, tās pašreiz spēkā esošajā redakcijā, gandrīz vārds vārdā ir atkārtots aizliegums slēgt konkurenci ierobežojošus nolīgumus, kas paredzēts LESD 101. panta 1. punktā. Šādos apstākļos es uzskatu, ka, lai paplašinātu to risinājumu loku, kāds iepriekš daudzreiz izmantots judikatūrā, kas saistīta ar ierobežojošu praksi, piemērojot valsts konkurences

tiesību normas[7], šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāpieņem. Patiesībā Savienības interesēs ir, ka, lai izvairītos no turpmākām interpretācijas atšķirībām, Savienības tiesību normas un jēdzieni tiek interpretēti identiski neatkarīgi no apstākļiem, kādos tie tiek piemēroti[8].

35. Otrkārt, ir jānorāda, ka, kaut arī pamatlietā jautājums ir par to, vai pastāv konkurences ierobežojums "mērķa dēļ", kas, šķiet, ir strīda pamatā un kas būs šo secinājumu izklāsta būtiskākās daļas priekšmets, vairums terminu, kurus iesniedzējtiesa izmanto, formulējot savu prejudiciālo jautājumu, aicina mūs vispārīgi izteikties arī par nosacījumu saistībā ar būtisku ietekmi uz konkurenci. Turklāt iesniedzējtiesa ir uzsvērusi, ka šajā gadījumā ir jāpieņem lēmums gan par attiecīgās aizliegtās vienošanās pret konkurenci raksturu, gan par jautājumu, vai nolīgumi par vairākkārtējo dalībnieku pārdali varēja grozīt obligāto pensiju privātās pārvaldības tirgus struktūru, to būtiski ietekmējot.

A – *Par to, cik būtisks, konstatējot mērķi ierobežot konkurenci, ir to personu skaits, uz kurām attiecas apstrīdētie nolīgumi*

36. Šajā gadījumā, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas iesniegto jautājumu, man šķiet ļoti būtiski vispirms, ņemot vērā pastāvīgo judikatūru, vērtēt apstrīdēto nolīgumu par sadali. Ja galu galā izrādītos, ka vienīgi iesniedzējtiesai ir jālemj, vai šie nolīgumi ir tādi, uz kuriem attiecas aizliegums slēgt vienošanos saskaņā ar LESD 101. panta 1. punktu, Tiesai tomēr būtu jārada skaidrība, lai valsts tiesa zinātu, vai šiem nolīgumiem ir pret konkurenci vērsts mērķis un vai, ja tā nav, tie nerada pret konkurenci vērstas sekas.

1) Atsauces uz līdzšinējo judikatūru

37. Ir jāatgādina, ka, lai uz uzņēmumu apvienības nolīgumu, lēmumu vai saskaņotu praksi attiektos LESD 101. panta 1. punktā minētais aizliegums, tā "mērķim *vai* sekām"[9] ir jābūt nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū.

38. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru kopš sprieduma *LTM*[10] šā nosacījuma izvēles raksturs, kuru iezīmē saiklis "vai", vispirms rada nepieciešamību apsvērt pašu nolīguma mērķi, ņemot vērā ekonomisko kontekstu, kādā tas ir jāpiemēro. Tādējādi, ja ir konstatēts nolīguma mērķis vērsties pret konkurenci, nav pamata skaidrot tā ietekmi uz konkurenci.

39. Attiecībā uz to, kā ir nošķirami pārkāpumi "mērķa dēļ" un pārkāpumi "seku dēļ", no pastāvīgās judikatūras izriet (un vēl nesen pārliecinoši ir norādīts lietā, kurā pieņemts spriedums *CB*/Komisija[11]), ka noteikti uzņēmumu savstarpējās koordinācijas veidi ietver *pietiekamu kaitējuma līmeni* konkurencei, lai uzskatītu, ka *nav jāpārbauda to radītās sekas*.

7 — Skat. it īpaši spriedumus *Bronner* (C-7/97, EU:C:1998:569, 12.–22. punkts), *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio* (C-217/05, EU:C:2006:784, 13.–23. punkts), *ETI* u.c. (C-280/06, EU:C:2007:775, 19.–29. punkts) un *Allianz Hungária Biztosító* u.c. (C-32/11, EU:C:2013:160, 17.–23. punkts).

8 — Skat. spriedumu *Allianz Hungária Biztosító* u.c. (C-32/11, EU:C:2013:160, 20. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

9 — Izcēlums mans.

10 — 56/65, EU:C:1966:38.

11 — C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 49. punkts.

40. Šajā ziņā ir skaidrs, ka noteiktus koordinēšanas veidus starp uzņēmumiem to rakstura dēļ var uzskatīt par tādiem, kas kavē normālu konkurences darbību. Tādējādi ir jāatzīst, ka var uzskatīt, ka noteiktai slepenai rīcībai, piemēram, horizontālo karteļu vienošanām par cenu ir tik negatīva ietekme, it īpaši, uz izstrādājumu un pakalpojumu cenu, daudzumu vai kvalitāti, ka nebūtu lietderīgi LESD 101. panta 1. punkta piemērošanas nolūkos pierādīt, ka tā tirgū rada konkrētas sekas. Faktiski pieredze liecina, ka šāda rīcība rada ražošanas samazināšanos un cenu pieaugumu, izraisot nelietderīgu resursu sadalījumu, kas galvenokārt kaitē patērētājiem [12].

41. Lai novērtētu, vai nolīgums starp uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienības lēmums ir pietiekami kaitējošs, lai to uzskatītu par konkurences ierobežojumu "mērķa dēļ" LESD 101. panta 1. punkta izpratnē, ir ieteicams koncentrēties uz šo nosacījumu saturu, to mērķiem, kā arī ekonomisko un juridisko kontekstu, kādā tie iekļaujas. Vērtējot šo kontekstu, tāpat ir jāņem vērā to preču vai pakalpojumu raksturs, uz kuriem tas attiecas, kā arī attiecīgā tirgus vai tirgu faktiskie darbības apstākļi un struktūra. Turklāt, lai gan pušu nolūki nav noteicošais elements, lai konstatētu nolīguma starp uzņēmumiem ierobežojošo raksturu, nekas neliedz to ņemt vērā par konkurenci atbildīgajām iestādēm, kā arī valstu un Savienības tiesām [13].

42. Kā esmu to minējis secinājumos lietā *CB*/Komisija [14], lai gan standartizētāks vērtējums, kāds ir jāveic, izmantojot ierobežojuma mērķa dēļ jēdzienu, nozīmē detalizētu un individuālu apstrīdētā nolīguma vērtēšanu, tas tomēr ir skaidri jānošķir no uzņēmumiem inkriminētās rīcības faktisko vai potenciālo seku vērtēšanas.

43. Manuprāt, ekonomiskā un tiesiskā konteksta ievērošana, vērtējot pret konkurenci vērstu mērķi tādēļ, ka pastāv risks kļūdaini interpretēt LESD 101. panta 1. punktu, ir skaidri jānodala no pret konkurenci vērsto seku pierādīšanas, atsaucoties uz šajā noteikumā paredzēto otro alternatīvo izvēli. Konteksta ievērošana, identificējot pret konkurenci vērsto mērķi, var vienīgi pastiprināt vai neitralizēt iespējamās aizliegtās vienošanās nosacījumu pārbaudi. Tāpat tā nedrīkst maskēt to, ka faktiski nav identificēts pret konkurenci vērstais mērķis, pierādot paredzēto pasākumu potenciālās sekas. Citiem vārdiem sakot un neatkarīgi no konceptuālās līdzības, kas pastāv starp šīs alternatīvas abām daļām, atsauce uz ekonomisko un tiesisko kontekstu, ja ir jāidentificē ierobežojums mērķa dēļ, nevar būt pamats nosodošam lēmumam attiecībā uz uzņēmumiem, kuriem tiek inkriminēta vienošanās, kuras noteikumi konkurencei nav kaitējoši [15].

44. Ņemot vērā šos precizējumus, es ierosinu izvērtēt apstrīdētos nolīgumus, vispirms īsi atgādinot to izstrādes vispārējo kontekstu un apstākļus.

2) Apstrīdēto nolīgumu izstrādes vispārējā konteksta un konkrētu noteikumu apraksts

45. Pamatlietā apstrīdētie divpusējie nolīgumi par vairākkārtēju dalībnieku pārdali, kas noslēgti starp privātajiem pensiju fondu pārvaldītājiem, attiecas uz personu, kas jaunākas par 35 gadiem (personas, uz kurām attiecas otrais līmenis), pievienošanos vienam no 18 šim nolūkam apstiprinātajiem privātajiem pensiju fondiem, kas, sākot no 2007. gada, bija obligāta.

46. Ņemot vērā, ka pievienošanās vienam (un tikai vienam) no pensiju fondiem personām, uz kurām attiecas otrais līmenis, bija obligāta, nebija paredzams, ka, beidzoties sākotnējam pievienošanās posmam, kas ilga aptuveni četrus mēnešus, attiecīgās personas varētu nepievienoties kādam konkrētam fondam.

12 — Spriedums *CB*/Komisija (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 49.–51. punkts un tajos minētā judikatūra).

13 — Spriedums *CB*/Komisija (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. un 54. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

14 — C-67/13, EU:C:2014:1958, 40. punkts.

15 — Turpat, 44. un 45. punkts.

47. Šajā kontekstā ir svarīgi atzīmēt, ka atbilstoši spēkā esošajiem tiesību aktiem pievienošanās pensiju fondam par likumīgi spēkā esošu kļūst vienīgi pēc tam, kad to reģistrē *CNPAS*. Pirms šīs reģistrācijas pievienošanās kādam konkrētam fondam nav spēkā esoša vai prezumējama. Tāpat ir jāuzsver, ka persona, kura ir pievienojusies apstiprinātam fondam un kuru ir reģistrējis *CNPAS*, savu dalību var mainīt ne ātrāk kā pēc diviem gadiem, jo pretējā gadījumā tai rodas būtiski izdevumi, kas savā ziņā pievienošanos uz kādu laiku iesaldē.

48. Tādējādi gadījumā, ja dalībnieki parādās vairāku pārvaldītāju ziņojumos (vairākkārtēji dalībnieki) un ja kaut kādu iemeslu dēļ nav bijis iespējams pārbaudīt pievienošanās dokumentu, likumdevējs ir paredzējis, ka dalībnieki ir jāpārdala pēc nejaušības principa un tieši proporcionāli to personu skaitam, kuru pievienošanās katram privātajam pensiju fondam ir apstiprināta, attiecībā pret kopējo personu skaitu, kuru pievienošanās ir apstiprināta visiem privātajiem pensiju fondiem kopā.

49. Ir jāsecina, ka šī sadale galvenokārt atspoguļo konkurenci starp pensiju fondiem, kuri uzsāka darbību pievienošanās posmā, jo tā notika proporcionāli to personu skaitam, kuras katram fondam tika apstiprinātas sadales laikā. No informācijas, kuru Tiesai iesniedza *Consiliul Concurenței*, izriet, ka sadale atkarībā no apstiprināto pievienošanās dokumentu skaita bija pasākums, kas paredzēts, lai veicinātu tirgus dalībnieku aktīvāku piedalīšanos, lai piesaistītu dalībniekus un izveidotu tādu tirgus struktūru, kas balstās uz konkurenci.

50. Tāpat saskaņā ar *Consiliul Concurenței* sniegto informāciju apstrīdēto sadales nolīgumu slēgšana, kas tika veikta neoficiāli, notika vēl pirms sākotnējā pievienošanās laikposma, kurš sākās 2007. gada 14. septembrī[16]. Šajā laikā nebija iespējams ne konkrēti aprēķināt, ne paredzēt galīgo to dalībnieku skaitu, kuri tiks reģistrēti kā vairākkārtēji dalībnieki. Citiem vārdiem sakot, pensiju fondu pārvaldītāji, slēdzot šādus nolīgumus, nolēma atkāpties no likumā noteiktās vairākkārtēju dalībnieku pārdales sistēmas, paši savā starpā pārdalot klientus, nezinot precīzu to personu skaitu, uz kurām tas galu galā attieksies.

51. Visbeidzot, dalībnieku, kas reģistrēti kā vairākkārtēji dalībnieki, pārdale visbiežāk notika divpusēji starp pensiju fondu pārvaldītāju sabiedrību lielāko daļu. Attiecīgā pārdale, kas starp pārvaldītājiem notika vienādās daļās, beidzās ar to, ka attiecīgās personas tika svītrotas no vairākkārtējo dalībnieku saraksta un *CNPAS* apstiprināja to pievienošanos vienam no diviem fondiem. Neveicot likumā paredzēto pievienošanās autentiskuma kontroli un veicot sadali 50/50, pārvaldītāji apzināti atkāpās no noteikumiem, kuri atspoguļotu konkurences rezultātus un kuriem pārvaldītājiem bija jāpakļaujas.

52. Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāvērtē, vai attiecīgos nolīgumus var vai nevar uzskatīt par tādiem, kuri paši par sevi rada pietiekamu kaitējumu konkurencei, un tādēļ tie būtu uzskatāmi par ierobežojošiem "mērķa dēļ".

3) Jautājuma par to, vai apstrīdētie nolīgumi par vairākkārtējo dalībnieku pārdali ir tādi, kas rada ierobežojumu "mērķa dēļ" LESD 101. panta 1. punkta izpratnē, izvērtējums

53. Lai to izdarītu, es izmantošu iepriekš izklāstīto analīzes plānu, cenšoties secīgi izvērtēt nolīgumu par sadali saturu, to mērķus, kā arī ekonomisko un juridisko kontekstu, kādā tie iekļaujas.

16 — Saskaņā ar informāciju, kuru *Consiliul Concurenței* apkopoja izmeklēšanas laikā, viens no pārvaldītājiem 2007. gada 15. augustā ir piedāvājis konkurējošajām sabiedrībām noslēgt divpusējas un daudzpusējas aizliegtas vienošanās, nosakot savstarpējas apstiprināšanas kritērijus gadījumā, ja pastāvētu vairāki pievienošanās dokumenti vairākiem fondiem, un finansiāli sodot sabiedrības, kuras nepakļautos šiem kritērijiem. Vairākkārtēju dalībnieku pārdales nolīgumi, ar kuriem tiek veiktas atkāpes no likumā paredzētajām normām, tika piedāvāti arī *Asociația pentru Pensiile Administrate Privat din România* (Rumānijas Privāto pensionāru asociācija) sanāksmē.

a) Par apstrīdēto sadales nolīgumu saturu

54. Ar apstrīdētajiem nolīgumiem vairāki fondu pārvaldītāji kopumā vienojās savstarpēji pārdalīt personas, kuras vēl nebija galīgi pievienojušās [kādam no fondiem] un reģistrētas kā tādas, kas parakstījušas vairākus pievienošanās dokumentus dažādiem pensiju fondiem.

55. Tādējādi to privāto pensiju fondu pārvaldītāji, kuru dalībnieki parādījās kā tādi, kas parakstījuši vairākus individuālos pievienošanās dokumentus, savstarpēji vienojās pārdalīt vairākkārtējus dalībniekus (kuri potenciāli varētu kļūt par jebkuras pārvaldības sabiedrības klientiem) atbilstoši 50/50 noteikumam, lai gan tiem vispirms bija jāpārbauda dalībnieku, kuri parādījās, kā tādi, kas parakstījuši divus pievienošanās dokumentus, faktiskā vēlme un, vajadzības gadījumā, jāziņo *CNPAS* par visiem pievienošanās dokumentiem, lai šo dalību anulētu un dalībniekus iekļautu sistēmā, kurā sadale notiek pēc nejaušības principa.

56. Ja, kā to savos apsvērumos ir norādījusi *ING Pensii*, kaut kādā ziņā varētu tikt pieņemts, ka minētās personas ir izrādījušas zināmu vēlmi pievienoties vienam no abiem attiecīgajiem fondiem, ne mazāk svarīgi, kā tas izriet no atbilstošajiem valsts tiesību aktiem, ir tas, ka persona kļūst par pensiju fonda dalībnieku vienīgi tad, kad tā ir parakstījusi individuālu pievienošanās dokumentu, kurš pēc tam ir pienācīgi jāreģistrē kompetentā iestādē (Likuma Nr. 411/2004 32. panta 1.–4. punkts).

b) Par apstrīdēto nolīgumu objektīvajiem mērķiem

57. Šķiet diezgan acīmredzams, ka, noslēdzot attiecīgos nolīgumus, mērķis bija atkāpties no vairākkārtēju dalībnieku dalījuma pēc nejaušības principa sistēmas, kas paredzēta saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem.

58. Faktiski atbilstoši šiem tiesību aktiem vairākkārtēja dalība būtu jāpasludina par nederīgu un pēc nejaušības principa jāsadala starp *visiem* pārvaldītājiem, kuri sākotnējās pievienošanās laikposmā bija astoņpadsmit. Noslēdzot apstrīdētos nolīgumus, attiecīgie pārvaldītāji pārliecinājās, lai sadale starp tiem notiktu vienādās daļās.

59. Ņemot vērā apstrīdēto nolīgumu saturu un objektīvos mērķus, ir jāsecina, ka šie nolīgumi līdzinās nolīgumiem par klientu sadali, kuri jau pēc savas būtības ir uzskatāmi par tādiem, kas rada nozīmīgu kaitējumu. Līdz ar to šķiet, ka šie nolīgumi var kropļot konkurenci obligāto privāto pensiju tirgū tik būtiskajā tirgus veidošanās posmā.

60. Šajā kontekstā, manuprāt, ir svarīgi atgādināt, ka brīdī, kad starp pārvaldītājiem tika noslēgti nolīgumi par sadali, kas bieži vien notika vēl pirms pievienošanās laikposma sākuma, nebija skaidrības par to personu skaitu, kuras tiks minētas vairākkārtēju dalībnieku reģistrā. Tādēļ šo nolīgumu spēja radīt būtiskas sekas tirgū ir jāvērtē, ņemot vērā apstākļus, kuri bija zināmi nolīgumu slēgšanas brīdī, un nebūtu jāņem vērā faktiskie konstatējumi pēc šo nolīgumu noslēgšanas.

61. Šajā gadījumā nevar tikt noliegta attiecīgo nolīgumu spēja mainīt tirgus struktūru, izslēdzot noteiktu skaitu klientu no konkurences cīņas starp pensiju fondiem. Šī spēja pastāv neatkarīgi no konkrētām sekām, kādas tika vai varētu tikt novērotas.

62. Tāpēc šajā mana vērtējuma posmā es uzskatu, ka minētie nolīgumi *prima facie* ir tādi, kas ierobežo konkurenci tieši to mērķa dēļ.

63. Man nešķiet, kā to turpmāk pamatošu, ka šis pirmais secinājums zaudētu savu spēku, ja tiktu ņemts vērā atbilstīgais ekonomiskais un juridiskais konteksts.

c) Par apstrīdēto nolīgumu izstrādes ekonomiskā un juridiskā konteksta ņemšanu vērā

64. Kā es to iepriekš esmu minējis, nepieciešamība skaidri nošķirt ierobežojumu "mērķa dēļ" no ierobežojuma "seku dēļ" nozīmē, ka attiecīgo nolīgumu izstrādes konteksta pārbaude nav pielīdzināma nolīguma seku pārbaudei. Kaut arī valsts tiesai visos gadījumos ir jāveic nolīgumu individuāla vērtēšana to noslēgšanas juridiskajā un ekonomiskajā kontekstā, šis vērtējums nesniedz precīzu šo nolīgumu radīto faktisko un potenciālo seku un, attiecīgā gadījumā, to būtiskās ietekmes vērtējumu.

65. Tādējādi konteksta ievērošana, identificējot pret konkurenci vērsto mērķi, var vienīgi *pastiprināt vai neitralizēt* iespējamās aizliegtās vienošanās nosacījumu un objektīvo mērķu pārbaudi. Tāpat tā nedrīkst maskēt, ka faktiski nav identificēts pret konkurenci vērstais mērķis, pierādot paredzēto pasākumu potenciālās sekas. Manuprāt, šo secinājumu var dabiski izsecināt no Tiesas izmantotā formulējuma, kur pietiekami skaidri ir norādīts, ka gadījumā, ja nolīguma *satura* analīze neatklāj pietiekamu kaitējuma līmeni konkurencei, ir jāveic seku vērtēšana un, lai noteiktu aizliegumu, ir jāpieprasa, lai tiktu apkopoti pierādījumi, ka konkurence vai nu nav pieļauta, vai ir būtiski ierobežota vai izkropļota [17].

66. Šajā gadījumā šis precizējums man šķiet būtisks, jo, vērtējot attiecīgo nolīgumu saturu un objektīvos mērķus, ir jāsecina, ka tie pēc sava rakstura ir tādi, kas rada būtisku kaitējumu konkurencei, tādējādi tie *a priori* būtu atzīstami par tādiem, kas rada ierobežojumu "mērķa dēļ" LESD 101. panta 1. punkta izpratnē.

67. Tāpat arī konteksta vērtēšanai apstākļos, kādi tiek aplūkoti pamatlietā, ir jāpalīdz noteikt, vai, neraugoties uz to *prima facie* pret konkurenci vērsto raksturu, ir iespējams attaisnot privāto pensiju fondu pārvaldītāju sabiedrības, ņemot vērā apstrīdēto sadales nolīgumu noslēgšanas ekonomisko un juridisko kontekstu, vai arī, gluži pretēji, šī konteksta vērtēšana apstiprina secinājumu, kas izdarīts pēc šo nolīgumu noslēgšanas noteikumu un mērķu vērtēšanas, kura apliecina, ka tiem ir pret konkurenci vērsts mērķis.

68. Attiecībā uz ekonomisko un juridisko kontekstu, kuri šajā gadījumā ir savstarpēji cieši saistīti, no informācijas, kuru sniegušas gan iesniedzējtiesa, gan ieinteresētās personas, izriet, ka apstrīdēto sadales nolīgumu izstrādes kontekstu raksturo turpmāk minētie fakti.

69. Pirmkārt, nolīgumi tikuši noslēgti Rumānijā jauna tirgus, proti, obligāto pensiju privāto fondu pārvaldības tirgus veidošanās kontekstā, kura īstenošana sākās 2007. gadā, kad *CSSPP* piešķīra atļaujas noteiktam skaitam sabiedrību, kuru vienīgais mērķis ir fondu pārvaldība. Veidojoties šim tirgum, kas saskaņā ar *Consiliul Concurenței* sniegto informāciju attiecās uz aptuveni četriem miljoniem cilvēku, sākotnējās pievienošanās laikposms, neapšaubāmi, bija izšķirošs, lai noteiktu šā tirgus struktūru un daļas, kuras piederētu katrai no apstiprinātajām pārvaldības sabiedrībām.

70. Raugoties no šādas perspektīvas, ar likumā paredzēto to personu nejaušās un proporcionālās sadales principa aritmētisko noteikumu, kuras nav pievienojušās nevienam pensiju fondam vai neparādās kā tādas, kuras izdarījušas derīgu izvēli (piemēram, vairākkārtēji dalībnieki), un kuru skaits nevarēja tikt paredzēts, pārvaldītāju konkurences stimulēšanas kontekstā bija paredzēts saglabāt un garantēt obligāto pensiju fondu privātās pārvaldības jaunā tirgus struktūru, kas atbilstu katra pārvaldītāja ieguldījumam, sākotnējās pievienošanās posmā piesaistot pēc iespējas lielāku dalībnieku skaitu, un personu faktiski un saskaņā ar likumu izdarītai izvēlei.

17 — Skat. it īpaši spriedumus *LTM* (56/65, EU:C:1966: 38, 359. lpp.) un *Football Association Premier League* u.c. (C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 135. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

71. Otrkārt, ir jānorāda, ka obligāto pensiju fondu privātās pārvaldības tirgus izveide notika samērā īsā laikposmā, proti, četros mēnešos, kura beigās katra fondu pārvaldītāja pozīcijai potenciāli bija izšķiroša ietekme uz tām tirgus daļām, kas turpmāk būtu viņu rīcībā. Šā tirgus raksturs un fakts, ka tā dalībniekiem ir paredzētas būtiskas soda sankcijas (naudas sodi par pārvedumu, kas paredzēti Likumā Nr. 411/2004) gadījumā, ja tie maina savu fonda izvēli, nozīmē attiecīgo patērētāju ierobežotu mobilitāti un zināmā mērā fiksē tās tirgus daļas, kuras pievienošanās laikposma beigās pieder attiecīgajām sabiedrībām.

72. Treškārt, kaut arī, kā to ir minējusi *ING Pensii*, daži pārvaldītāji ir norādījuši, ka sadales nolīgumi bija paredzēti, lai pārvarētu praktiskas grūtības un nepieciešamību rast alternatīvu tiesību normai par sadali, kas faktiski uzskatīta par neefektīvu, noteikti ir jānorāda, ka apstrīdētie nolīgumi, visticamāk, ir noslēgti, pirms vēl parādījās jebkādas grūtības, kas saistītas ar sākotnējās pievienošanās procesu.

73. Pat pieņemot, ka būtu jāņem vērā prasītājas izvirzītā argumentācija, saskaņā ar kuru juridiskajā pamatā, uz kuru balstījās pensiju fondu privātās pārvaldības tirgus izveide, bija daudz trūkumu, tas neatceļ konstatējumu, ka minētie pārvaldītāji apzināti atkāpās no likumā paredzēto sadales noteikumu izpildes, turklāt tādā veidā, kas mainīja tirgus struktūru, kāda veidotos, ņemot vērā centienus, kādus tie faktiski bija ieguldījuši un kuri materializējās kā juridiski spēkā esoša pievienošanās.

74. Es atgādinu, ka saskaņā ar atbilstīgajiem tiesību aktiem vairākkārtēja dalība bija jāanulē un jāsadala pēc nejaušības principa un proporcionāli tirgus daļām, kas katras sabiedrības rīcībā bija pēc pievienošanās apstiprināšanas procesa. Noslēdzot divpusējus nolīgumus par vairākkārtēju dalībnieku pārdali savā starpā, neļaujot izdarīt juridiski pamatotu izvēli, fondu pārvaldītāji atkāpās no pārredzamu noteikumu piemērošanas, kaitējot godīgai konkurencei.

75. No šiem apsvērumiem izriet, ka tā konteksta elementi, kas raksturīgi pamatlietai, man nešķiet tādi, kas varētu atspēkot secinājumu, ka nolīgumiem par sadali ir pret konkurenci vērsts mērķis, bet gan gluži pretēji – tie apstiprina šo secinājumu.

76. Manuprāt, šāda veida nolīgumi acīmredzami ir pretrunā LESD noteikumu par konkurenci pamatdomai, saskaņā ar kuru katram uzņēmējam autonomi ir jānosaka politika, kādu tas īstenos tirgū, un tajā brīvi jākonkurē par katru klientu. Slēdzot šādus nolīgumus, fondu pārvaldītāji ir saskaņojuši savu rīcību, lai mazinātu konkurences radītos riskus [18].

77. Tādēļ es uzskatu, ka nolīgumi par to dalībnieku pārdali, kuri ir parakstījuši vairākus pievienošanās dokumentus, kas noslēgti starp privāto pensiju fondu pārvaldītājiem, atkāpjoties no likumā noteiktajām normām, atbilst visiem nosacījumiem, lai tos uzskatītu par ierobežojošiem "mērķa dēļ".

78. Vēl ir jāvērtē, vai to personu skaits, uz kurām konkrēti attiecas nolīgumi par sadali, varētu būt būtisks, lai secinātu, ka konkurence tiek ietekmēta nozīmīgi.

B – *Par to, cik būtisks, vērtējot, vai konkurence tiek ietekmēta nozīmīgi vai jūtami, ir konkrēti skarto personu skaits*

79. Ņemot vērā un apsverot šā gadījuma apstākļus, ir jāuzdod jautājums un jānosaka, vai apstrīdēto nolīgumu par sadali, kuriem noteikti ir pret konkurenci vērsts mērķis, konkrētās sekas ļauj secināt, ka pastāv konkurences ierobežojums.

80. Es uzskatu, ka uz šo jautājumu ir jāatbild noliedzoši. Tiklīdz tiek konstatēts, ka nolīgumam ir pret konkurenci vērsts mērķis, vairs nav jāizvērtē tā konkrētās sekas.

18 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Beef Industry Development Society* un *Barry Brothers* (C-209/07, EU:C:2008:643, 34. punkts).

81. Patiesībā, tiklīdz ir konstatēts minēto nolīgumu pret konkurenci vērstais mērķis, vairs nav pamata vērtēt, vai tas būtiski ietekmē konkurenci tirgū. Ciktāl pret konkurenci vērsta rīcība ir aizliegta tās rakstura dēļ, ņemot vērā kaitējumu, ko tā nodara konkurencei, nav vairs jāraksturo tās ietekme uz ekonomiku vai konkrētu ģeogrāfisko vietu.

82. Turklāt vēl ir būtiski atgādināt, ka ierobežojoša aizliegta vienošanās "mērķa dēļ" ir aizliegta neatkarīgi no tā, kādas varētu būt tās radītās sekas, tāpēc vien, ka tā rada potenciālu konkurences apdraudējumu. Kā Tiesa to it īpaši ir uzsvērusi lietā, kurā ir pieņemts spriedums *Expedia*[19], ir jāuzskata, ka nolīgums, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuram ir pret konkurenci vērsts mērķis, pēc savas būtības un neatkarīgi no konkrētām tā radītām sekām būtiski ierobežo konkurenci (šī sprieduma 37. punkts).

83. No visiem šiem apsvērumiem izriet, ka tādos apstākļos, kādi ir aplūkoti šajā lietā, klientu (vairākkārtēju dalībnieku) skaitam, kas faktiski tika sadalīts starp privāto pensiju fondu pārvaldītājiem, nav nozīmes, un šis punkts ir saistīts ar aizliegtās vienošanās konkrētajām sekām, kuras – gadījumā, ja nolīgumi ir ierobežojoši "mērķa dēļ", – nav jāvērtē. Nolīguma par sadali pret konkurenci vērstais mērķis, konkrētāk, šī nolīguma spēja radīt negatīvas sekas tirgū, nav atkarīgs no konkrēta iedalīto klientu skaita, bet gan vienīgi no šā nolīguma noteikumiem un objektīvajiem mērķiem, ņemot vērā tā noslēgšanas ekonomisko un juridisko kontekstu.

84. Kaut arī nav jāveic nolīguma radīto seku pilnīga analīze, lai konstatētu, ka pastāv konkurences ierobežojums "mērķa dēļ", ne mazāk svarīgi ir tas, ka attiecīgajam nolīgumam ir jāspēj objektīvi radīt šādu ierobežojumu. Citiem vārdiem sakot, tiesa nolīgumu ekonomiskajā un juridiskajā kontekstā nevar pilnībā ignorēt minēto nolīgumu potenciālās sekas, ņemot vērā datus, kas ir bijuši zināmi to noslēgšanas laikā.

85. Faktiski es uzskatu, ka prasība, saskaņā ar kuru attiecīgajam ierobežojumam ir jābūt jūtamam, nav noraidāma, ja pastāv ierobežojums "mērķa dēļ", taču to zināmā mērā absorbē ekonomiskā un juridiskā konteksta vērtējums, kurš tiek veikts, lai apstiprinātu attiecīgā nolīguma faktisko spēju radīt šādas ierobežojuma sekas. Gadījumā, ja tiesa, pabeidzot ekonomiskā un juridiskā konteksta vērtējumu, secinātu, ka attiecīgais nolīgums potenciāli varētu vien nenozīmīgi ietekmēt konkurenci, it īpaši ņemot vērā vājo pozīciju, kāda ieinteresētajām personām ir attiecīgajā tirgus jomā, tā var secināt, ka šim nolīgumam nav piemērojams LESD 101. panta 1. punkts.

86. Attiecībā uz šo gadījumu nešķiet, ka iepriekš minētie juridiskie un ekonomiskie apstākļi, kādos pastāvēja nolīgumi, varētu likt šaubīties par ierobežojumiem, kuri nozīmīgi ietekmē konkurenci.

IV – **Secinājumi**

87. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie* (Rumānija) uzdoto prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

LESD 101. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja pastāv tāds nolīgums par klientu sadali, kādi ir nolīgumi, kas ir noslēgti starp pensiju pārvaldības fondiem pamatlietā, kuri pēc būtības ir uzskatāmi par pārkāpumu ar pret konkurenci vērstu mērķi, iedalīto klientu konkrētais galīgais skaits nav būtisks, lai noteiktu, vai ir izpildīts nosacījums par konkurences ierobežošanu LESD 101. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē.

19 — C-226/11, EU:C:2012:795.